

Přicházejí tu v podstatě k platnosti úvahy obsažené v rozhodnutí nejvyššího soudu Kr II 266/20, sb. č. 364. Stanovisko rozsudku nalézacího soudu, že všechny shora uvedené věci bez rozdílu jsou předměty potřeby, neodpovídá proto zákonu a byl tudíž citovaným rozsudkem porušen zákon v §§ 1 zákona čis. 568 z roku 1919 a čis. 188 sb. z. a n. z roku 1920. Nejednalo-li se, pokud jde o 39 stříbrných náhrdelníků v ceně 234 K 12 h, 12 stříbrných náhrdelníků a broží v ceně 108 K, 40 emailových přívěsků v ceně 200 K o předměty potřeby, bylo arci ohledně nich použití zákona o podloudném vývozu vyloučeno a v důsledku toho též nepřipustno prohlášovati věci tyto ve smyslu prvního odstavce § 12 zákona čis. 188 z roku 1920 za propadlé ve prospěch státu. Pouze ohledně manžetových knoflíků jakožto předmětů potřeby je rozsudek nalézacího soudu i v příčině propadnutí jich (§ 12) bezvadný.

Čís. 942.

Přečin dle § 303 tr. zák.

Otázku, zda jednání účastníka církevního pohřbu bylo tak neslušné, že mohlo vzbuditi pohoršení, dlužno posuzovati dle průměrné náboženské citlivosti, nikoliv dle toho, jak se dotklo toho kterého účastníka obřadu.

(Rozh. ze dne 2. října 1922, Kr II 533/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 9. května 1921, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 303 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., tvrdíc, že obžalovaný ocitl se svým jednáním ve zjevném rozporu s formami vnějšího obcování, které jsou mravem a zvykem dány, totiž, že neslušně se choval při pohřbu Roberta H-a a vzbudil svým chováním pohoršení. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. § 303 tr. zák. vyžaduje, pokud jde o skutkovou podstatu trestného činu, jehož se zmateční stížnost dotýká, by se někdo při veřejném úkonu náboženském choval neslušně takovým způsobem, že z toho může vzejíti pohoršení. Neslušným chováním dlužno, jak to správně uvádí zmateční stížnost, rozuměti takové počínání, které odporuje formám vnějšího chování, jak se zvykem a mravem ustálily. Pojem tento není ničím stálým, nýbrž jest to pojem relativní, který se podle poměrů časových, podle poměrů místa a podle stupně vzdělání osob v úvahu přicházejících buď sužuje nebo rozšiřuje. Ve zjištěních nalézacího soudu není obsažena neslušnost stupně § 303 tr. zák., uváží-li se právě povaha osob, které při pohřbu Roberta H-a se účastnily, a povaha místa i času a způsob, za nichž došlo k výstupu obžalovaného. Nalézací soud zjistil, — a tato zjištění dlužno položit za základ rozhodnutí o zmateční stížnosti, opírající se o důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., — že obžalovaný byl podle usnesení dělnické jednoty v B. pověřen vedením členů jmenované jednoty, pohřbu se účast-

nivších, kteří podle usnesení téže jednoty měli se účastniti pohřbu jen pod tou podmínkou, že nepůjdou za křížem, kdyby se konal církevní pohřeb. Dále zjistil nalézací soud, že obžalovaný upozornil ministranta, který šel před jednotou s křížkem, a kterého tam poslal P. Jaroslav Š., konající pohřební církevní obřady, aby šel s křížem dozadu a rukou mu dal pokyn, by se tam vzdálil, a že pak P. Jaroslav Š. postavil ministranta opět do předu, že sám se odebral k dělnické tělocvičné jednotě a členům jejím řekl, že pohřeb jest církevní obřad, že, chtějí-li se ho účastniti, musí se podříditi obyčejům církevním, že však obžalovaný, chtěje jako náčelník zmíněné jednoty zachovati její usnesení, prohlásil, že za křížem nepůjdou, že je bezvěrec a že konečně zase poslal ministranta do zadu. Ze svrchu zmíněných zjištění nalézacího soudu vyplývá, že obžalovaný nepoužil ani zvláště nápadných posuňků, kterými posílal ministranta do zadu za členy dělnické tělocvičné jednoty, pohřbu se účastnivší, a že ani na ministranta ani na P. Jaroslava Š. nebyl hrubý, nýbrž oběma dal znáti své stanovisko způsobem, který jest při rozhovoru mezi dvěma osobami obvyklým, totiž způsobem nenápadným a neprovokativním, jak to zejména vyplývá i z dalšího zjištění nalézacího soudu, že celý rozhovor obžalovaného s P. Jaroslavem Š-em byl klidný a že nikdo při něm nekřičel. Podle toho počínal si tedy obžalovaný způsobem, který nelze nazvat neslušným v míře § 303 tr. zák. Zástupce generální prokuratury ovšem tvrdil při veřejném rohu, že při pohřebním průvodu i událost, jindy bez povšimnutí zůstávající, stává se neslušnou, ježto každé rušení pohřbu, i povahy docela nepatrné, uráží velmi vznětlivý náboženský cit příslušníků dotčeného vyznání. Nelze však tomuto názoru přisvědčiti. Ustanovením § 303 tr. zák. chráněn jest sice náboženský cit příslušníků toho kterého vyznání, dále posvátnost místa, nebo náboženského úkonu, leč při rozhodování, zda jednání obžalovaného bylo v takové míře neslušným, že mohlo vzbuditi pohoršení, nelze se dovolávati náboženské citlivosti jednotlivcovy, v tomto případě zejména ne náboženské citlivosti P. Jaroslava Š-a, nýbrž dlužno usuzovati podle náboženské citlivosti průměrné, která se vyznačuje ušlechtilou snášenlivostí vůči jiným názorům o věcech náboženských. Takováto průměrná náboženská citlivost nemohla býti jednáním obžalovaného uvedena v pohoršení, uváží-li se, že z celé zjištěné situace bylo zřejmo, že se nestalo nic jiného, než že došlo mezi obžalovaným a ministrantem, pokud se týče P. Jaroslavem Š-em ke klidné výměně názorů o seřazení průvodu pohřebního. Dokud se tedy nejednalo jenom o to, aby stanovisko D. T. J. bylo uvedeno v soulad s církevním rázem pohřbu, a dokud se tak dalo způsobem klidného rozhovoru s ministrantem, pokud se týče P. Jaroslavem Š-em, nebylo toto jednání obžalovaného P-a způsobilé vzbuditi pohoršení. Bylo by snad bývalo na snadě, aby se účastníci pohřbu za D. T. J. byli napřed dohodli o úpravě pohřebního průvodu, leč ani tato okolnost nemůže býti obžalovanému přičítána ve zlé, ježto nalézací soud zjistil, že již při jiných pohřbech v B. bylo upuštěno od církevního obyčeje, aby křížek byl nesen v čele průvodu, což tedy také svědčí o tom, že místní poměry nečinily jednání obžalovaného neslušným v míře § 303 tr. zák. Hledí-li se k nepřipravenosti menších pohřbů, jest tím spíše ještě uznati za naprosto nezávadné, dojde-li teprve při pohřbu samém mezi účastníky pohřebního průvodu ke klidnému vyrovnání církevního stanoviska se světským projevem úcty

k zemřelému. Jestliže P. Jaroslav Š. byl pohoršen jednáním obžalovaného, nelze jeho pohoršení považovati za průměrné a nelze proto uvážit je při rozhodování o objektivní skutkové podstatě přečinu § 303 tr. zák. v tomto případě. Dle toho objektivní skutková podstata přečinu § 303 tr. zák. není v tomto případě dána, jak vyplývá ze svrchu uvedených úvah, a jelikož již po této stránce není zmateční stížnost odůvodněna, bylo ji zavrhnouti, aniž bylo třeba se zabývati subjektivní stránkou jednání obžalovaného a přezkoumávati správnost názoru nalézacího soudu v tomto bodě.

Čís. 943.

Spolupůsobení při dobrovolné dražbě, týkající se zájmů obce, jest úředním úkonem obecního starosty (§ 153 tr. zák.), třebas se dalo mimo obvod obce, jejíž jest starostou.

(Rozh. ze dne 2. října 1922, Kr II 535/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 18. dubna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 153 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák.

Důvody:

Soud zrušovací smí vzíti dle § 288 čís. 3 tr. ř. za podklad svého výroku při přezkoumání rozsudku po stránce hmotněprávní jen ten skutkový stav, který byl zjištěn soudem nalézacím. Proto nelze uznati vůbec za zákonitě provedenou zmateční stížnost, a míti dále k ní zření, pokud z důvodu § 281 čís. 9 b) tr. ř. dovozuje nepřičetnost stěžovatelu pro úplnou opilstost, kdyžť rozsudek právě opak zjišťuje. Dle zjištění rozsudku intervenoval obecní starosta Jakub D. při dražbě dříví, byť i konána byla mimo obvod obce M., úředně, ježto dříví to okresní politickou správou přikázáno bylo několika obcím, mezi nimi i jeho obci společně ku vydražení a dražba dotýkala se tudíž zájmu obce M. Rovněž zjišťuje rozsudek, že starosta D. obžalovaného před příběhem, za něž jest se tomuto zodpovídati, výslovně upozornil, že intervenue tu úředně jako starosta. Tím jednak vyvrácena jest výtkka stížnosti, že starosta nebyl osobou chráněnou §§ 68 a 153 tr. zák., ježto prý intervence při soukromé dražbě není funkcí starosty obce, jako takového, tím méně, koná-li se dražba v obvodu obce cizí, jednak zjištěno jest a odůvodněno stížností pohřešované vědomí stěžovatelu o úřední povaze intervence starostovy. Jak z § 27 ob. ř., jenž označuje předmětem samostatné působnosti obce vše, co se dotýká zájmu obce vůbec, tak i z předpisu § 54 tamtéž vyplývá, že dohled na provádění dobrovolné dražby, zejména, jde-li o zájem občanstva, není mimo obor působnosti obecního starosty. Mohou-li však takto zvláštní okolnosti vésti k tomu, by starosta byl nucen konati svůj úřad mimo obvod své obce, není ovšem příčiny, odíratí mu zvláštní ochranu zákona, jakmile jest pachateli úřední vlastnost intervence obecního starosty povědoma. Zejména ochranu § 153 tr. zák. nelze již proto obmezovati na obvod